

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v torek, dne 7. marca 1933.

Štev. 28.

Proti omalovaževanju gospodarskih stanov

Odločna beseda trgovstva na občnem zboru ljubljanskega združenja

Rdeča nit vseh zborovanj, vseh manifestacij in vseh skupščin slovenskega trgovstva in sploh vseh gospodarskih krogov je vedno močnejše nezadovoljstvo, da posvečajo merodajni krogi gospodarskim vprašanjem vse premalo pažnje in da ostajajo večinoma tudi najbolj upravičene zahteve gospodarskih stanov neuslišane. Vsled tega omalovaževanja in neupoštevanja gospodarskih stanov nastaja ne samo velikanška škoda za vse gospodarske stanovne, temveč tudi za državo samo. Tako ne bi občutili finančne krize v sedanji ostri, če bi se pravočasno upošteval glas gospodarskih krogov in prepovedal prost izvoz deviz ter s tem omogočilo, da so šli milijoni in milijoni iz države. In če bi se upošteval pravočasno pomislek gospodarskih krogov proti uvedbi žitnega monopola, bi bil državi prihranjen milijardni izdatek, ki ga je zahtevala uvedba tega čisto nepotrebnega monopola. Še celo vrsto podobnih ugotovitev bi mogli napisati in vse potrjujejo eno resnico, da je vedno bila nanešana težka škoda državi in vsemu narodnemu gospodarstvu, če se ni upošteval glas gospodarskih krogov.

Ze z ozirom na ta splošni interes morajo biti gospodarski krogi do skrajnosti vznemirjeni, če vidijo, da je zmanjšan njihov vpliv, da bi dobila vsa naša gospodarska politika pravo smer in da bi se vodila pravilno. Tem bolj pa mora narasti njih nejevolja, če morajo dan na dan konstatirati, kako trpi njih pridobitna sila, kako se manjša njih davčna moč zaradi čisto nepotrebnih napak, ki jih ni mogoče odpraviti, ker se ne upoštevajo zahteve in predlogi gospodarskih stanov.

In kako silno je to neupoštevanje, je pokazal zopet z vso jasnostjo občni zbor Zdrženja ljubljanskega trgovstva. Zdrženje so korporacije, ki so ustanovljene na podlagi obrtnega zakona, ki so legalne in obligatorne organizacije trgovstva in ki vrše tudi uradne posle. Med vsemi združenji pa je ljubljansko gotovo najbolj pomembno in v njem združeni člani predstavljajo davčno moč, ki bi jo morala upoštevati vsaj lokalna oblast, zlasti pa občina, ki brez teh svojih davkoplačevalcev sploh ne bi mogla živeti. V nedeljo pa so morali ljubljanski trgovci na svojem občnem zboru konstatirati, da jih sicer vsi uradi in oblasti poznajo pri vsaki priliki in neprimlik, kadar je treba kaj dati, da pa so jim trgovski interesi tako zelo deveta briga, da ne smatrajo niti za potrebno, da bi poslali na zbor trgovstva svojega zastopnika, ki bi jih informiral o težnjah trgovstva.

Konstatiramo z ogorčenjem, da ni bilo na občnem zboru ljubljanskega združenja niti zastopnika obrtne oblasti, niti zastopnika banske oblasti, da so blesteli zastopniki oblasti s svojo popolno odsotnostjo. Ali so nam hoteli na tako krepek način povdariti, da jim je vseeno, kako se godi trgovstvu?

Skoraj bi morali tako misliti, če se spomnimo vseh protestov, ki so bili izrečeni na občnem zboru proti omalovaževanju gospodarskih vprašanj, zlasti pa, če se spomnimo temperamentnih izjav g. Fabijanija. Karteli, konzumi in krošnjari uničujejo našo trgovino in vsaj glede krošnjarstva je doseglo trgovstvo, da je to z zakonom omejeno, oz. prepovedano. Za te prepovedi pa se nihče ne zmeni, saj prodajajo krošnjari svoje blago nemoteno pred nosom oblasti, saj morejo kar po uradih nemoteno prodajati obleke! In nikdar jih ne doleti kazen, ali pa tako sramotno nizka, da se morejo iz trgovcev še norčevati!

V interesu državnih financ, v interesu vsega gospodarstva se mora to omalovaževanje gospodarskih zahtev nehati! Ali ho-

čejo gospodje, da gospodarski krogi s svojim znanjem, s svojimi izkušnjami in s svojo gospodarsko močjo pri reševanju sedanjih težkih gospodarskih prilik sodelujejo — potem morajo njih zahteve tudi upoštevati. Če pa jim za to sodelovanje ni, če mislijo, da morejo prevzeti na sebo to veliko odgovornost, da resignirajo na pomoč gospodarskih stanov, potem naj to povedo — in gospodarski stanovni bodo vedeli pri čem da so.

Eno ali drugo, ker sedanje stanje je nevzdržno. Jasno in odločno je to povedal občni zbor ljubljanskega Zdrženja in v tem je njegov veliki pomen, v tem njegova velika zasluga.

Otvoritev zborovanja.

V skoraj polno zasedeni dvorani Trgovskega doma je otvoril ob napovedani uri predsednik Gregore 52. redno letno skupščino in ugotovil, da je v smislu čl. 374. obrt. zak. in čl. 16. pravil sklepna.

Za overovatelja zapisnika je imenoval gg. Šarabona in Mikliča.

Nato je pozdravil zastopnike raznih korporacij in sicer: za Zbornico za TOI njegovega podpredsednika J. J. Kavčiča in dr. Plessa, za Zvezo trg. združenj Fabianija, trg. nadalj. šole ravnatelja Gruma, predsednika trg. društva »Merkur« dr. Windischerja, za Pomožniški zbor načelnika Melicerja in Lampiča, predsednika Društva trg. potnikov Kreka, za Trgovsko dobro-

delno društvo »Pomoč« A. Kregarja in zastopnika Društva industrijecev in veletrgovcev Zdenka Kneza.

Pozdraviti pa moram tudi zastopnike našega časopisa, ki jih prištevamo med svoje dobre prijatelje ter jih prosim, da nam tudi v bodoče ohranijo svojo pozornost.

Prisrčno zahvalo pa moram posebej izreči našemu prijatelju tajniku Zbornice za TOI dr. Ivanu Plessu, ki je skozi deset let upravljal uredniške posle »Trgovskega lista«. Vsi vemo in znamo ceniti njegovo delo. Olajšal nam je s krepkimi ter stvarnimi članki marsikatero težko uro in pripomogel, da se je začel po našem stanovskem glasilu uvaževati tudi glas gospodarskih krogov. Upam, da nam dr. Pless tudi v bodoče ohrani svojo naklonjenost.

Priznanje tudi njegovemu nasledniku, ki z večjo roko vodi uredniške posle našega stanovskega glasila.

Končno bodi izrečena zahvala za vesten trud in požrtvovalnost tudi uredniku našega kulturno-gospodarskega glasila »Trgovskega tovariša« g. Kavčiču.

Iskrena dolžnost me veže tudi, da počastimo spomin umrlih članov, med katere štejemo tudi našega velikega mecena, blagopokojnega tovariša Roberta Kollmanna, ki se je v poslednjem volilu spomnil tudi na naš dom. Prosim Vas, da se blagovolite v počastitev spomina dvigniti in mu kličemo trikrat »Slava«. (Zborovalci vstanejo.)

Poročilo predsednika Gregorca

Leto težkih preizkušenj je za nami. Če bi se hoteli poglobiti v vzroke, ki tarejo naše gospodarstvo in če bi hoteli razpravljati o vseh perečih vprašanjih, ki posegajo v današnje nevšečno gospodarsko življenje, bi zašli predaleč. Vsi vemo, da so časi težki in da moramo računati še z novimi težkočami, ki morejo nastati za naš trgovski stan.

Naš denarni trg.

Če se ozremo nazaj na preteklo leto, se moram dotakniti najvažnejšega vprašanja, to je razmerje na našem denarnem trgu. Skoraj popolna ustavitve kreditiranja denarnih zavodov, ki se je pričela v začetku leta je povzročila v našem narodnem gospodarstvu nedogledne posledice, ki se bodo čutile še mnogo let. Kreditni odnosi so postali vsak dan bolj težki, cirkulacija denarja se je pričela zaustavljati, kar je imelo kvarne posledice za vse stanovne. Od marca meseca 1932 je zamrl vsak kredit in bo minilo še mnogo časa, da bodo naši denarni zavodi mogli izplačevati denar v isti izmeri, ko pred krizo.

Nezaupanje do denarnih zavodov, ki se je pojavilo v širokih plasteh našega naroda, je postalo skoraj konstantno in še ni znakov zboljšanja.

Prišlo je do znanih ukrepov v zaščito denarnih zavodov, ki niso baš blagodejno vplivali na že itak občutljivo javno mnenje. Vlagatelj se je polastila upravičena skrb, ki se niti do danes še ni ublažila. Želimo, da bi se povrnilo zaupanje v naše denarne zavode, ker bi se s tem okrepilo naše narodno gospodarstvo, ki komaj čaka poslovnega življenja in razmaha.

Niso prišli samo pri nas denarni zavodi v take neprijetne položaje; tudi drugod po svetu je povsod razsajala kriza denarnih zavodov in povzročala bančne polome, ki so imeli globok upliv tudi na naše denarne zavode. Vendar so vlade v drugih državah po svojih državnih bankah priskočile denarnim zavodom na pomoč in s tem očuvala gospodarsko moč lastne države.

Če bi naša Narodna banka v letu 1931

priskočila ob pravem času ter z izdatno vsoto našim denarnim zavodom na pomoč, ne bi bili v sedanjem težkem položaju.

V splošnem moramo ugotoviti, da vodstvo Narodne banke nima dovolj razumevanja za tukajšnje kraje. Po vsej pravici smemo zahtevati, da Narodna banka bolj upošteva naše kraje, saj se je na eni zadnjih sej Narodne banke ugotovilo, da iz gubila banka v naših krajih niti enega dinarja od dovoljenih kreditov.

Tudi pri nabavi deviz doživlja naše trgovstvo bridke izkušnje in bi to vprašanje tvorilo posebno poglavje, če bi ga hoteli podrobno obravnavati. Želimo več uvidevnosti in razumevanja od merodajnih čimteljev, da bo moglo naše trgovstvo zadostiti svojim plačilnim obveznostim v inozemstvu.

Na podlagi podaljšane zakona o zaščiti kmeta smo dobili uredbo o reguliranju izplačil vlog pri posameznih denarnih zavodih. To pomeni novo fazo depozitnega moratorija, v katerem se dejansko nahajamo. Teh zaščitnih odredb se je poslužilo več denarnih zavodov, ki imajo tudi stomilijonske vloge, kar je znova zavrla gospodarsko življenje.

Ker pa je vprašanje kmetijskih dolgov in denarja v najožji zvezi s trgovino in obrtjo, je moral nujno priti še odlok za te ustanove in tako smo dobili uredbo o posredovalnem postopanju. Po tej uredbi je dana vsakomur prilika, da zaprosi za uvedbo posredovalnega postopanja in se s tem izogne preteči prisilni poravnavi ali stečaju. Ob razglasitvi te uredbe, so se pojavili razni zakotni posredovalci, ki so le na škodo pravilno pojmovanemu posredovalnemu postopanju. Uprava je vse storila, da tem zakotnejšem onemogoči nečedne posle.

Naše gospodarske organizacije take uredbe o posredovalnem postopanju nikdar niso zahtevale in jo tudi danes odklanjajo, ker samo škoduje že itak dovolj omajani poslovni morali.

Dotakniti se moram tudi vprašanja

obrestne mere. Dočim so mariborski in celjski denarni zavodi znižali obrestno mero za 1 %, so ljubljanski zavodi ostali še vedno na stari obrestni meri in jo nekateri še celo povišali. Odločno moramo ugovarjati tudi naredbi, da zaščiteni denarni zavodi obrestujejo hranilne vloge samo s 4 in pol %, ko pa svojim klijentom zaračunavajo še vedno 10 do 14 % obresti; ne vem zakaj dvakratna zaščita.

Sicer pa prihajamo gospoda do spoznanja, da takega kreditnega sistema kot smo ga imeli doslej, ne bomo doživeli več, in da je treba sedanje stanje čimprej likvidirati, ter postaviti vse skupaj na nove temelje, ki bodo odgovarjali novim razmeram.

Kar se tiče

mestne komunalne politike

moram ugotoviti, da bi si želel predvsem boljšega gospodarstva. Kupna moč ljubljanskega prebivalstva je padla za polovico, kljub temu padcu kupne moči pa je ostal proračun mestne občine skoraj na isti višini, kakor v času, ko je bila konzuma moč prebivalstva višja in položaj trgovstva ugodnejši. Gospodarski krogi si želijo, da bi se kakor povsod drugod, tudi v mestnem gospodarstvu uvedla smotrna štednja.

Mi vidimo tudi, da mestna občina še vedno vzdržuje in ustanavlja trgovska in obrtna podjetja, s katerimi slabi gospodarsko moč malih trgovcev in obrtnikov, ki se za svojo eksistenco težko borijo. Smo mnenja, da bi morala občina imeti pred očmi interese svojih občanov, ne pa, da iz donosa davčnin ustvarja oziroma ustanavlja konkurenčna podjetja lastnim davkoplačevalcem.

S takšnim gospodarstvom so težko prizadeti vitalni interesi našega trgovstva kot najjačjega davkoplačevalca, pa je zato v interesu smotrene komunalne politike, da se čim prej izvrši potrebna in temeljita remedura ter izvedejo volitve, da se primerno uveljavijo tudi gospodarski krogi.

V svojem poročilu se tudi ne morem izogniti vprašanju

banovinskega proračuna,

ki je bil sprejet na zadnjem zasedanju banovinskega sveta. Tako vidimo, da se je ustanovil »bednostni fond«, ki je sicer potrebno socialno breme, ki bo pa zopet občutno zadel le gospodarske kroge.

Dasi priznavamo, da je socialno skrbstvo potrebno, moramo vendarle ugotoviti, da je to breme v času, ko so obče dajatve presegle meje znosnosti, — preobčutno.

Ljubljansko trgovstvo je doslej v največji meri in z globokim razumevanjem podpiralo vse socialne akcije in iz socialnih ozirov zaposljevalo kljub neugodnim poslovnim prilikam tudi čezštevilo pomožne osebje. Tega dejstva se banski svetniki pri obravnavi proračuna niso zavedali. Povedati moramo zato, da nam bo težko uplivati na naše članstvo, da kljub novim bremenom ne reducira svojega osebja.

Posebno vprašanje v banskem proračunu pa je davek na hranilne vloge, ki se nam zdi popolnoma pogrešen. Že itak vlada splošno nezaupanje, ki odvrača od naganja denarja v denarnih zavodih in novi davek vsekakor ne bo baš privlačno sredstvo za vlaganje denarja v denarne zavode, pač pa more povzročiti, da se bo denar selil v banovine, ki tega davka niso uvedle.

Preidem na druga pereča vprašanja. Na vseh naših skupščinah se ponavlja

davčno vprašanje,

obravnavati se še prav podrobno na vseh sejah naše uprave, a se vsled slabih izkušenj, ki smo jih doživeli, ne moremo in tudi ne smemo izogniti temu vprašanju. Glasno moramo izjaviti, da so davčna bremena za obstoječe poslovne razmere mnogo pretrda. Vsem je še v spominu, kaj se je dogodilo lansko leto ob priliki odmere občne pridobnine, ki jo je davčna uprava že uradoma izvršila in sklicala davčni odbor. Nenadni ukrep finančnega ministrstva je izzval veliko razburjenje med davkoplačevalci. Potrebne so bile od naše strani številne in energične intervencije, s katerimi smo prepričali merodajne kroge o naših upravičenih zahtevah. Konečni intervenciji ministra in narodnega poslanca dr. **Kramerja** se je posrečilo ukiniti navodila finančnega ministrstva, ter je ostala prvotna odmera davčne uprave v veljavi.

Gospoda, ta uspeh je bil za naše trgovstvo velikega pomena in potrebno je, da se ga dobro zavedamo, ker stojimo še vedno pred poostreno davčno prakso.

Davčni odbor je v letu 1932 izvršil svojo dolžnost v polni meri, zato mu gre iz tega mesta prav topla zahvala.

Imamo pa danes še drugo važno vprašanje. Finančna uprava ne prizna namreč denarnih obveznosti, ki jih ima država napram našim trgovcem — dobaviteljem. Trgovcem, ki so slučajno v davčnem zaostanku, imajo pa napram državi več mesece in celo leta stare terjatve, izvršuje davčna uprava kljub temu rubež in eksekucijo. Ali se zaveda finančna uprava, kako očitna krivica se godi našim davkoplačevalcem v takih primerih v tako težkih gospodarskih prilikah?

V teh in drugih stvareh moramo zahtevati več razumevanja in potem tudi ne bo zabavljanja na račun državne uprave, ki bi morala biti vzgledna. Zlasti moramo poudariti, da opazamo

omalovaževanje gospodarskih vprašanj v našem javnem življenju.

Izrečno povdarjamo, da se vsako vprašanje presoja in rešuje le s stališča posameznih krogov-interesentov in se pri tem prav nihče ne zavzema za interese gospodarskih krogov in za splošne gospodarske interese. Dejstvo je, da je trgovstvo tako v vprašanju dajatev, zakonodaje itd. naletelo dosledno na popolno nerazumevanje. Zato bomo začeli energično akcijo proti takemu omalovaževanju zahtev in teženju trgovstva.

Notranje poslovanje Združenja

Naše delo je bilo v minuli poslovni dobi izredno intenzivno, tako v predsedstvenem, kakor tudi v administrativnem pogledu. Tudi posamezne sekcije so se na svojih številnih sestankih udeleževale ter razpravljale o vseh težnjah svojih članov. Zlasti so bile intenzivne pri obravnavi proračuna mestne občine, glede uvoznine in trošarine, katere predloge smo predložili g. županu, ki nam je obljubil omiljenje sedanjih trdot mestnih davščin.

Če pogledamo bilanco našega dela, moramo ugotoviti, da je uprava pri današnjih razmerah in možnostih izvršila vse, kar ji je bilo mogoče. Vsi vemo, da časi niso razveseljivi. Vsako akcijo smo morali izvesti s skrajnimi napor in v krepki podpori Zbornice in Zveze.

Težki časi, v katerih živimo, nam nalagajo mnogo dela in skrbi. Članstvo pričakuje od nas uspehov, ki jih pri najboljši volji v sedanjih razmerah nuditi ne moremo. Trudimo se ublažiti to stanje, ki vedno bolj pritiska na naše gospodarstvo, vendar moramo upoštevati dejstvo, da to ni jugoslovanska kriza, temveč splošna kriza, ki je zajela ves svet in je razumljivo, da ne moremo od te krize biti obvarovani ravno mi.

To težko stanje bi nam olajšalo dobro upravno poslovanje centralne oblasti. Zlasti pa zahtevamo decentralizacijo državnih dobav, ukinitve takse na alkoholne pijače, prenehanje s favoriziranjem zadrug in konzumov in škodo države in trgovcu, omiljenje davčnega postopanja, decentralizacijo socialnega zavarovanja, ukinitve kartelov ter zaščitne carine in monopola na šolske zvezke. Čim prej naj se uspostavi tudi samo-uprava banovine.

Ta vprašanja oziroma zahteve so dobile glase odneva in vseh naših sejah uprave, nadalje na trgovskem shodu v Mariboru, občnem zboru Zveze v Laškem, pa tudi na plenarnih sejah naše Zbornice ter končno tudi na občnem zboru Društva in industrijev in veletrgovcev. Torej na vseh gospodarskih forumih in vendar brez uspeha. Ali je potem naša krivda, če postajamo vedno glasnejši in če je vedno večje nezadovoljstvo že itak več ko preveč obremenjenega trgovstva?

Kot pravi Jugoslovani in iskreni patri-

otje želimo naši državi samo dobro, zato so naše zahteve in želje samo izraz pravilnega gospodarskega razumevanja in želje, da se ublaži sedanje težko stanje v blagor države in jugoslovanskega naroda.

Ne mislite gospoda, da smo mi tako glasni. Ne! Od vseh strani naše države nam prihajajo slične zahteve, ki dokazujejo, da smo vsi ene želje, in ta je, da se olajša sedanje stanje s tem, da se bolj upoštevajo gospodarska vprašanja, ki so regulator vsega življenja. V ta namen zahtevamo, da se čimprej imenuje in skliče gospodarski svet.

Apeliram na vse cenjene tovariše, da nas v naših težnjah in nalogah, ki niso baš lahke, zlasti dandanes, ko se je vse zagrnilo proti gospodarskim krogom, podpirajo, da bo naš boj lažji in uspešnejši v dobroti nas vseh.

Zahvaljujem se končno ravnatelju Grumu in učiteljskemu zboru za uspešen napredek naše šole, nadalje načelniku Pomolniškega zbora Melicerju in odboru za tesno sodelovanje. Prav posebno zahvalo pa izrekam članom naše uprave za njihov vesten trud in poštrevnost z željo, da bomo leto 1933 prebrodili skozi vse težave

Poročilo tajnika Šmuka

Smo v času, v katerem polagajo naša združenja trgovcev svoja poročila in vidimo, da so zahteve slovenskih trgovcev na vseh teh zborovanjih skladne, mestoma tudi njih ton oster, a vseskozi stvarne, ki imajo le ta cilj, da se olajša sedanji položaj in privede naše gospodarstvo na boljšo pot.

Ne zahtevamo nekaj nemogočega, temveč le to, kar moremo in smemo zahtevati. Če ugotovimo, da ni zdravo v narodnem gospodarskem oziru, če se v teh težkih časih izdajajo razni zakoni in uredbe brez sodelovanja gospodarskih krogov, smo nevedli dejstvo, ki drži. Danes, ko vsaka nova obremenitev zadene slehernega trgovca in obrtnika v živo, se ne smejo začuditi merodajni činitelji, če se branimo z vsemi močmi, a pri tem stvarno proti prevelikim bremenom, ki se nalagajo z raznimi zakoni, zlasti še, ker kar konec ni teh novih bremen.

Davčno vprašanje

Primorani, da se borimo proti vsakemu čezmernemu obdavčenju, smo se vselej veselili uspehov, ki smo jih dosegli. Tega veselja pa žal nismo več deležni, tembolj pa se krepki bojamo, da gre davčna obremenitev na račun trgovstva predaleč. Tako vidimo, da se je v preteklem letu uvedel davek na luksuzne predmete, ki znaša 10 odstotkov ob uvozu blaga.

Povišal se je davek na poslovni promet in skupni davek na poslovni promet za celih 100%. Glede tega davka je važno določilo, da podlegajo luksuznemu davku tudi zadruga, ki so sicer prometnega davka proste. Vprašanje oprostitev zadrug od davka na poslovni promet, je s povišanjem prometnega davka pridobilo na važnosti, ker so se s povišanjem tega davka povišale tudi ugodnosti zadrug, ki povzročajo legitimni trgovini znatno konkurenco, posebno, ker je kontrola ali zadruga res prodajajo le svojim članom v praksi če ne neizvedljiva, pa vsaj težavna.

Že leta in leta se borijo gospodarske organizacije proti onemu

famoznemu določilu zakona o nabavljajnih zadrugah,

ki določa, da smejo zadruga, če imajo v zalogi izvestnega blaga, prodajati tudi nečlanom. Naša borba pa je bila brez uspeha in novi zakon o nabavljajnih zadrugah dovoljuje še naprej tem zadrugam, da smejo prodajati tudi nečlanom.

Tako vidimo, da uživajo zadruga in konzumi še vedno izjemno stališče, dočim trgovca obremenjuje vedno z novimi davščinami.

Važna je tudi v tem vprašanju odločba državnega sveta glede prodaje blaga nečlanom po zadrugah. Na ovadbo Zveze združenj, ki je vsako konkretno prijavo združenja naznanila finančni direkciji, da postopa proti zadrugi v zmislu razpisa finančnega ministrstva, je finančna direkcija tudi v resnici odvzela zadrugi davčno prostost radi poslovanja z nečlani. Zadruga se je pritožila na državni svet, ki je njeni pritožbi ugodil z motivacijo, da je zadruga davka prosta, če ne dela dobička, če ne daje tanijem članom upravnega in nadzornega odbora in ako se ne smejo rezerve v nobenem slučaju razdeliti med zadrugarje.

V sporazumu z Zbornico in finančno direkcijo se je predložil finančnemu ministrstvu predlog, da se ob noveliranju zakona o neposrednih davkih dopolni v toliko, da imajo pravico za davčno pro-

stost križe srečno in prihodnje leto prestopili v stoletnico jubileja, odkar se je ljubljansko trgovstvo organiziralo v stanovski organizaciji.

Z glasnim odobravanjem je sprejel zbor izvajanja predsednika Gregorčica.

V imenu Zbornice za TOI je nato pozdravil skupščino podpredsednik Zbornice J. J. Kavčič ter povdaril, da bo Zbornica vedno podpirala vse težnje slovenskega trgovstva.

Zdenko Knez: Slišali smo danes tehtna izvajanja o omalovaževanju gospodarskih vprašanj. Tudi zadnjič na občnem zboru Društva industrijev in veletrgovcev smo slišali, da gredo prizadevanja slovenskega trgovstva v tej smeri, da bi moralo preiti marsikaj, kar je danes le v rokah politikov, v roke gospodarskih krogov. Stanovska zastopstva morajo zato pričeti delati v tej smeri in treba je, da se bolj strnemo svoje vrste in da se pripravimo za dan, ko bomo poklicani k sodelovanju pri javni upravi. Da bomo zreli in sposobni prevzeti naloge, ki nas čakajo, za ta cilj moramo delati in v tem smislu pozdravljam tudi današnji občni zbor.

stost v zmislu čl. 76 št. 7. samo zadruga, ki prodajajo blago izključno le svojim članom. To je tem bolj nujno, ker je finančna direkcija ustavila postopek, dokler ne dobi novih navodil. Stojimo pa na stališču sklepa zveznega občnega zbora v Laškem, da se konzumne zadruga izločijo iz zadrugnega zakona.

Povrnimo se k davčnim zadevam. Kar se tiče davka na poslovni promet, se nikjer drugod v državi ne pobira tako rigorozno kot pri nas. Saj plačuje Slovenija letno okoli 20% tega davka, ki ne odgovarja niti številu njenega prebivalstva, niti njeni gospodarski, niti njeni davčni moči. Umestno bi bilo, da bi se ta davek tudi v drugih krajih pobiral tako rigorozno, kot se že pri nas, pa bi ta davek prišel v proračunski višini v državno blagajno. Tako so pa zopet prizadeti vestni davkoplačevalci, katerim se je breme zvišalo, dočim se bodo oni, ki doslej niso točno plačevali tega davka, še nadalje prav spretno izogibali.

Prav občutno pa je prizadela naše gospodarstvo povišana trošarina na sladkor. Že pred dvema letoma smo doživeli, da so se dohodki države od trošarine znižali, ker je radi splošne krize kupna moč prebivalstva opešala. Ostremu protestu gospodarskih organizacij se je zahtevali, da skupščina ni sprejela povišanja v prvotni izmeri.

Pri tej priliki se moramo spomniti neupravičenih napadov, ki so jih povzročili neinformirani krogi proti trgovstvu, kar nam zopet kaže, kako razpoloženje vlada proti trgovstvu, ki ga javnost še vedno smatra za povzročitelja druginje.

Kmalu nato smo dobili spremembo pravilnika o državni trošarini na vino in žganje. V Ljubljani se pobira državna in banovinska trošarina od vseh točilcev alkoholnih pijač v obliki prav občutne takse. Te takse znašajo pri naših trgovcih več, kakor vrednost iztočene pijače. Zahtevamo, da se drž. trošarina v bodoče pobira le od fiktivne iztočene pijače, kar bi bilo predvsem logično in pravično.

Nové takse

Nato se je z novim zakonom o taksah uvedla taksa na pridobitev obrtnih pravic. Teh taks se je poslužila tudi v zadnji proračunski debati naša banovina in je uvedla na gotove koncesije 100% doklado. Tako n. pr. se plačuje za pridobitev obrtne koncesije drogerije 6.000 Din, državne takse, z banovinsko se bo torej plačevalo 12.000 Din.

Končno vidimo, da se je povišala taksa na potrdilo o vajenskem službovanju. Uvedla se je taksa za pogodbe o najemu zgradb, upeljal davek na električno energijo, povišala taksa na poštné ččke, povišala taksa na kolke in račune, reklamne objave in uvedla taksa na sklepné kupčije.

13 novih dajatev

smo torej dobili, kar je rekordno število v dobi enega leta in to v času najobčutnejše gospodarske krize in splošnega padea v poslovnem prometu. Je to tako silna preobremenitev, ki je naše trgovstvo kratkoročno ne vzdrži.

Na drugi strani pa se konzumi tako zelo favorizirajo na škodo trgovstvu, da mu grozi popolna propast. Številke to jasno dokazujejo:

Leta 1931 smo imeli v Ljubljani 1368

trgovin, leta 1932 — 1290, in l. 1933 imamo pa še samo 1058 trgovskih obratov.

Torej smo padli v številu trgovskih obratov v treh letih vsled favoriziranja konzumov in splošne krize

za 310 obratov.

Če računamo, da so trgovci plačali povprečno na leto samo Din 3.000 — avtonomnih in državnih davkov, znaša letno izguba za državo, banovino in občino Din 930.000, torej skoraj 1 milijon dinarjev. Vprašam Vas gospoda, katera zadruga v Ljubljani plačuje milijon dinarjev na davkih?

Važno vprašanje za našega trgovca je tudi plačevanje davka na rente v zmislu čl. 60, oziroma 69. zakona o neposrednih davkih. Zakon namreč določa, da se plačuje davek na rente tudi od terjatev v kakršnikoli obliki ali nazivom. Ko je zakon o neposrednih davkih stopil v veljavo, nismo še imeli zakona o prisilni poravnavi, zakona o zaščiti kmeta in niti uredbe o posredovalnem postopanju. Zato nam mora vsakdo pritrditi, če zahtevamo spremembo tega zakona glede plačevanja davka na rente. Nihče ne more danes zahtevati od upnika, da bo plačeval davek za dolžnika, ki je dvomljiv ali pa celo že v konkurzu.

Drugo važno in pereče vprašanje, s katerim se vsak dan pečemo, je

krošnjarenje z manufakturnim in modnim blagom,

pri privatnih strankah in uradih. Baš zato, ker vidimo, da nimamo one prave zaslonbe, kakor si jo želimo, bomo našo borbo nadaljevali do končne zmage. Danes krošnjarije podpirajo uradi, kupuje se manufakturno in modno blago, velike množine pis. potrebsčin se naročujejo potom inozemskih trg. zastopnikov, naši trgovci pa stojijo praznih rok, in naj plačujejo davke še za one, ki izvršujejo nelegalno trgovanje. Ni še dolgo, ko je policija polovila 16 krošnjarjev, katere je mestni magistrat kaznoval vsakega na Din 1000 — globe. Prizadej se so pritožili na banško upravo, ki je vsem kazni odpisala, enemu pa, kateremu se je konkretno dokazal prestop, znižala kazni od Din 1000 — na Din 25 —!

Torej 16 krošnjarjev, ki plačujejo na krošnjarsko knjižico vsak letno Din 60 — davka, skupaj torej Din 960 —, naj odtehtajo zahteve ljubljanskega trgovstva, ki prispeva samo na občinskih in banovinskih davščinah letno približno 30 milijonov dinarjev.

Res je, da je treba za vsak prestop konkretne dokazov, ali v tem slučaju je več kot jasno, da krošnjarije ne nosijo polnih kovčkov manufakturnega blaga po Ljubljani radi lepšega, temveč, da z njim trgujejo. Kar se pa tiče nekaterih izjem, ki jih določa zakon, povdarjamo, da veljajo te samo za izrečno domačo robo, platno, rešeta itd., nikakor pa ni to manufakturno in modno blago predmet domačega izdelka zaščitene okrajave. Ker je v Ljubljani krošnjarenje z manufakturnim blagom sploh prepovedano, ni potreba še dokazati, da res prodajajo, pa naj bo krošnjar iz zaščitene ali nezaščitene okrajave.

Ravno te dni smo bili obveščeni, da so krošnjarije z manufakturnim blagom pri raznih višjih uradih prodali blaga za nad 50 oblek. Pri prodaji pa še hujskajo uradništvo proti trgovstvu, češ, kaj kupujete pri ljubljanskih trgovcih, ki so 400—500 odstotkov dražji. S takimi nesramnimi in neresničnimi trditvami ubijajo ugled ljubljanskega trgovca, ki je bil še pred vojno daleč tudi izven mej države čislán in spoštovan radi svojega solidnega poslovanja. In danes vidimo, da se najdejo ljudje, brez trgovske naobrazbe, ki nimajo niti najmanjšega pojma o blagovnanstvu in kalkulaciji, ki ne plačujejo skoro nič davkov, da blatijo pošteno ime in sloves trgovstva, ki doprinaša težke davčne, socialne in humanitarne dajatve. Ravno tako delajo inozemski trgovski zastopniki, za katere je Jugoslavija pravcati eldorado kupčij. V naši državi hočemo sami izvrševati pošteno kupčijo in ne rabimo od inozemcev prav nobenega poduka. Geslo »Svoji k svojim« mora priti slehernemu državljanu v meso, ker tudi drugi narodi, na katere se mi prav radi sklicujemo radi njihove višoke kulture, propagirajo svoje blago v prvi vrsti in odklanjajo vsako tujo navlako.

Zašel bi predaleč, če bi se poglobil v vsako pereče vprašanje, ki posega globoko v interese našega trgovca, bodite pa uverjeni, da uprava stori vse, kar je v njeni moči in bo tudi v bodoče. Malodušje nas ne sme plašiti, še manj pa posamezni neuspehi, nasprotno: podvojiti moramo našo borbo do pozitivnih uspehov v korist našemu trgovstvu. (Živio-klicei, ploskanje.)

Poročilo Blagajnika Sossa

Blagajnik Soss je podal nato ta računski zaključek za leto 1932:

Dohodki.

	Din
1. Prenos premoženjskega stanja iz leta 1931	388.429-87
2. Inkorporacije	129.550—
3. Doklada	179.265-73
4. Šolnina	111.600—
5. Sprejemnina vajencev	6.000—
6. Oprosnina vajencev	4.800—
7. Podpora za šolo	14.004—
8. Razni dohodki (oddaja dvorane za plesne prireditve)	29.696-35
9. Obresti Kmetijske posojilnice	10.673-73
10. Obresti Kreditne banke	832-68
	874.852-36

Stroški.

	Din
1. Vrnjena inkorporacija	5.050—
2. Vrnjena doklada	2.005-48
3. Vrnjena šolnina	1.000—
4. Stroški šole	126.383-90
5. Podpora brezposelnim trgovskim pomočnikom	7.141—
6. Prispevki: Društvo aranžerjev 500 Din, Ljub. borzi 250 Din, Putniku 350 Din, Društvu rok. vajencev 500 dinarjev, Zvezna doklada za leto 1932 19.824 Din, podpora Merkurju 5.000 dinarjev	26.324—
7. Plače uslužbencem	86.450—
8. Pisarniške potrebščine, tiškovine, telefon, znamke, potni stroški, snajenje, elektrika, nabava inventarja itd.	70.013-50
9. Bolniško in pokojninsko zavarovanje, davek	12.246-65
10. 10 % odpis inventarja Združenja trgovcev	3.581-09
11. 10 % odpis inventarja šole Združenja trgovcev	8.551-15
12. Manipulacije poštne hranilnice in bank	238-15
13. Najemnina in kurjava	50.368—
14. Stavbenik M. Zupan	250.000—
15. Stroški notarja dr. Krevlja	16.066-50
16. Saldo premoženjskega stanja dne 31. decembra 1932	209.332-94
	874.852-36

Aktivna

dne 31. decembra 1932.

	Din
1. Ljublj. kred. banka, saldo	42.780—
2. Kmetiska posojilnica, saldo	11.385-22
3. Blagajna, saldo	35.682-19
4. Poštna hranilnica, saldo	10.295-41
5. Inventar Združenja trgovcev	32.229-77
6. Inventar šole Združ. trgovcev	76.960-35
7. Vknjižba služnostne pravice šolskega poslojpa	500.000—
8. Dolg društva Trgovski dom	252.480—
Skupaj	961.812-94

PRORAČUN.

Blagajnik Soss je podal nato še ta proračun.

Na zadnji seji uprave in nadzornega odbora se je soglasno sklenilo današnji redni letni skupščini predložiti v odobritev sledeči proračun, ki je bil po stvarni razpravi znižan za Din 32.000— napram lanišoletnemu proračunu, ki je znašal 253.450 dinarjev.

Proračun je sledeči:

	Din
1. Dohodki:	
Inkorporacijske pristojbine	70.000—
2. Izdatki:	
Upravni stroški	25.000—
Zvezna doklada za l. 1933	15.000—
Plača uslužbencem	86.450—
Razsvetljava, čiščenje, potrebščine za čiščenje itd.	10.000—
Bol. blagajna, pokojninsko zavarovanje, davek	12.000—
Potni stroški	5.000—
Podpora brezposelnim	10.000—
Nepredvideni stroški	10.000—
Najemnina in kurjava	48.000—
Skupaj	221.450—

Izdatki	Din 221.450—
Dohodki	Din 70.000—

Primanjkljaj Din 151.450— se bo kril s predpisom doklade, ki bo ostala neizpremenjena prejšnjim letom. Proračun je bil soglasno sprejet.

Nadzorstveno poročilo Naglasa

Člani nadzornega odbora smo ugotovili, da je bilo delovanje predsedstva in uprave v preteklem letu zelo intenzivno. Poleg 12 rednih mesečnih sej uprave je bilo tudi mnogo drugih sestankov posameznih sekcij. Vse sekcije so sklepale in razpravljale o svojih stanovskih interesih, ki so jih uveljavile potom uprave. Uprava sama pa je posvečala mnogo razprav zakonov o moratoriju, o proračunu mestne občine, kakor tudi banovine. Pogosto pa se je razpravljalo tudi o davčnih vprašanjih.

Med letom so se izvršile številne intervencije pri raznih oblastih, ki so imele tudi lepe uspehe. Nadalje je nadzorni odbor ugotovil, da so bili člani v pretekli dobi točno poučeni o vseh važnejših zakonskih določbah, zlasti pa o davčnih vprašanjih. Ugotovilo se je tudi, da je predsedstvo uprave imelo v važnih stvareh gospodarskega značaja razgovore z različnimi predstavniki vlade, katerim se je tolmačilo razpoloženje in težnje ljubljanskega trgovstva.

V administrativnem oziru se je usmerilo vse delovanje v smislu določil novega obrtnega zakona, ki je podvojil notranje delo in zahteval vso pozornost pri izvedbi posameznih določil.

Posebno pozornost pa je uprava posvetila vprašanju malih trgovcev na Vodni-

kovem in Pogačarjevem trgu, ki vsled neprestane gospodarske krize polagoma propadajo, čemur so vzrok pomanjkanje kupne moči konzumenta in druge okolnosti. V tem pogledu nas je podpiralo tudi mestno načelstvo.

Posebno poglavje delovanja Združenja pa tvori Trgovska nadaljevalna šola, ki jo vodi ravnatelj Grum in katero obiskuje 220 vajencev in vajenk. Ob zaključku leta se obdarujejo najpridnejši s primernimi darili, v knjigah. Zadnji teden v mesecu se vrši za vse razrede tudi verski pouk po mstr. dr. Ujčiču. Disciplina na šoli je vzorna. Šola je najmodernejše opremljena in ima vsa potrebna učila na razpolago.

Omeniti mi je še, da je uprava združenja z vsemi državnimi in civilnimi uradi v dobrih odnosih in našla tudi dovolj razumevanja.

Člani nadzornega odbora smo v smislu zakonitih določil obrtnega reda in pravil združenja pregledali vse poslovanje zlasti pa denarno, primerjali vse vknjižbe in račune z glavnimi knjigami ter našli vse v najlepšem redu, zato mi je čast v imenu nadzornega odbora izreči upravi najlepše priznanje za vzorno vodstvo in pravilno štednjo ter predlagam današnjemu občnemu zboru, da izreče upravi razrešnico.

Zbor je ta predlog soglasno odobril.

Referat predsednika Zveze J. Kavčiča

Nato je izčrpno in na podlagi točnih podatkov referiral o današnjem gospodarskem položaju predsednik Zveze trgovskih združenj J. J. Kavčič. Iz njegovih zanimivih izjavanj posnemamo:

Za poročilo o današnjem gospodarskem položaju sem zbral nekaj podatkov, ki bodo gotovo zanimali, ker jasno osvetljujejo ves položaj.

V splošnem se sedanji položaj najbolj nazorno karakterizira, če ga primerjamo s položajem v prejšnjem letu. Ta primerja nam kaže predvsem dvoje dejstev: 1. Stalni padec cen in 2. splošno uvedbo politike kontingentiranja, kar je povzročilo povsodi nazadovanje zunanje trgovine. Zlasti pa je ta padla še zaradi raznih deviznih omejitev, ki so imele za nas še to neugodno posledico, da je nazadoval tudi tujski promet.

K tem težavam treba prišteti še kolebanje, oziroma padec valute. Kljub temu padcu pa je ostala notranja vrednost dinarja še dolgo neizpremenjena, dokler ni ob koncu leta tudi ta nazadovala.

Kako je nazadovalo gospodarstvo

Kreditni so se povsod omejili vsled splošne krize zaupanja in dokler se ta ne odpravi, tudi ni pričakovati zboljšanja ali oprostitve zamrzlih kreditov.

Cene so v preteklem letu padale skoraj vse leto, vsled padca valute pa so se začele koncem leta dvigati zlasti onim predmetom, ki jih uvažamo. Pripomniti treba, da so nizke cene ugodne le za tiste, ki imajo stalne mesečne dohodke, ko za uradnike, ki pa so le drobci v narodnem gospodarstvu. Gospodarsko življenje pa poži ve in povečajo promet le visoke cene, ki so zato prvi znak zboljšanja.

Ne moremo pa še govoriti, da res tudi že gremo boljšim časom nasproti. Na eni strani je politični kaos po svetu ovira za premago gospodarske krize, na drugi strani pa povzroča ta kaos tudi že intelektualno krizo.

Za nas je poleg tega nova težkoča, ker ne moremo več računati z reparacijskimi dajavami. Nismo pa tudi znali izkoristiti padca valute za naš izvoz, ki je vsled deviznih omejitev in kontingentiranja padel po obsegu v primeri z l. 1931 za 38-39%. Vsled še večjega padca uvoza je bila naša trgovinska bilanca vseeno aktivna za 195-9 milijonov dinarjev.

Za našo izvozno bilanco je najvažnejši žetveni doprinos, ki je bil sicer v primeri z l. 1931 večji za 1-5%, v primeri s prejšnjimi leti pa celo za 10-5%. Ta povešek pa ni posebne važnosti, ker je za nas najvažnejša žetev pšenice, ki pa je bila v primeri z l. 1931 manjša za 45-9%.

Nazadovanje gospodarstva se vidi tudi pri prometu in je železniški promet nazadoval za 11-25%, pomorski za 5-47% in rečni celo za 23-52%.

Kriza je seveda tudi povečala brezposelnost, za katero pa nimamo zanesljive statistike. Po podatkih Narodne banke je bilo brezposelnih največ okoli 25.000, po statistiki okrožnih uradov pa okoli četrtili-

jona. Naj bo to število že kakršnokoli, je vendar gotovo, da bi se moglo to vprašanje pravilno urediti in ne prepustiti samo karitativnim društvom. Zlasti pa bi bilo gledati na to, da se vsi brezposelni zaposlijo, ker podpore s svojim prisilnim lenanjem le demoralizirajo.

Število stečajev je naraslo od 534 v letu 1931 na 726, število poravnjav izven stečaja pa od 829 na 1146.

Obrestna mera je ostala vse leto neizpremenjena in znašala pri kreditih od 9 do 13%. Edino krediti imajo torej visoko ceno, kar je v popolnem nasprotju z gospodarskimi interesi.

Promet poštne hranilnice je padel od 63-2 na 56-5 milijard, pri Narodni banki pa od 92-2 na 70-6 milijard Din.

Vloge v denarnih zavodih so padle od 12.170 milijonov na 10.226 milijonov in ti dve milijardi sta edino, kar so še rešili vlagatelji iz zamrzlih kreditov v knjigah, kajti blagajne so itak povsodi prazne.

Drž. dohodki so padli za 12-85% in enako tudi tečaj drž. papirjev. 8% Blair je notiral največ 50 dolarjev v januarju, a najnižje (19 dolarjev) v oktobru, 7% investicijsko posojilo je notiralo na pariški borzi v marcu še 58 frankov, koncem leta pa 25 frankov.

Indeks cen na debelo je padel v primeri z l. 1927 od 72-9% na 65-2%.

Tečaj dinarja je v Curihu po poročilu Narodne banke padel od 9 na 7.

V letu 1931. je bilo kupljenih deviz za 6.736 milijonov, l. 1932 pa za 2.138 milijonov, prodanih pa je bilo l. 1931 6.105 milijonov, l. 1932 pa 2.271 milijonov, od teh le 785-3 milijone zasebnikom, vse ostalo je šlo za državo in samoupravna telesa. Ta silen padec deviz je povečal naše dolge v tujini, kar je nujno povzročilo zmanjšanje uvoza.

Zelo so nazadovala tudi pošiljke izsejencev. Leta 1930 so poslali še 739-5, leta 1931 573-1 in lani le še 206-3 milijonov Din.

Cene agrarnih proizvodov, so šle na koncu leta nekaj kvišku in upati smemo, da je kulminacijska točka prebrojena. Upamo tudi, da kriza ne bo več pritisnila blagostanja v tako hudi meri ko dosedaj. Čeprav je težko biti v teh časih optimist, je vendar treba ohraniti nekaj optimizma, ker je brez optimizma vsako delo nemogoče. In zato smo še optimisti kljub 13 novim davščinam, ki jih je navedel tajnik v svojem poročilu.

Vzroki naše domače krize

so dvojni: zunanji in notranji. Zunanji so v padcu kupne moči prebivalstva, v brezposelnosti in nemožnosti zaslužka ter v zamrzlih kreditih. Notranji vzroki, ki znatno poostrejujejo krizo, pa so v veliki meri nepotrebni, ker bi jih mogli odpraviti. Med temi vzroki je nezaupanje treba omeniti v prvi vrsti. Vse naše denarno gospodarstvo treba usmeriti tako, da bo nezaupanje padlo. Treba zlasti skrbeti za večjo zaščito vlagateljev. Pozdraviti je, da imajo sedaj pri zaščitenih zavodih vlagatelji vsaj posvetovalec glas. Z zakonom bi bilo treba nadalje ločiti nove vloge od starih in na-

lagati nove vloge po principih kratkoročnih kreditov, da bi bili ti krediti vedno likvidni.

Za omiljenje brezposelnosti se je ustanovil v naši banovini bednostni fond, ki naj postane pravi zaposlitveni fond.

Med notranjimi vzroki krize je omeniti tudi visoke obresti za kredite, in to je edina cena, ki ni padla. Ko je bila obrestna mera povsodi visoka, je bila pri Narodni banki primeroma nizka. Sedaj bi moral N. B. znižati obrestno mero, biti regulator in s tem omiliti krizo.

Stanovske zadeve.

Nato je poročal predsednik Kavčič o stanju akcije za uvedbo socialnega zavarovanja trgovstva. Osnutek je poslan vsem združenjem v izjavo, nakar ga prejme Zbornica, da ga predloži ministrstvu, ki ima izdati nato naredbo o uvedbi tega zavarovanja.

Važnost gospodarstva.

Zborujemo in zborujemo, a pravega uspeha ni, ker nimamo foruma, ki bi odločal o gospodarskih vprašanjih. Ne povdarjamo vedno in ob vsaki priliki pomen gospodarstva iz kakšnih sebičnih namenov, temveč v zavesti, da je gospodarstvo odločilne važnosti za kulturo vsakega naroda in za ves njegov napredek. Zato moramo vedno in povsod opozarjati na važnost gospodarskih vprašanj in se tudi nekoliko spobuniti, če se ne bi hotelo poslušati naših zahtev.

A to le v interesu države in Jugoslavije, za katero hočemo vedno pozitivno delati. Mi vemo, da je Jugoslavija največje gospodarske važnosti za nas, in da brez nje ne moremo obstati. Hočemo zato močno in enotno Jugoslavijo in zavedamo se, v kakšne silne težave bi prišli, če bi se morali nakrat vrniti iz vzhodnih krajev vsi oni desetstisoči, ki so tam našli kruha, a ki bi jim ga mi ne mogli dati. Ze iz teh gospodarskih razlogov hočemo, da je Jugoslavija močna in enotna.

A prav zato tudi hočemo, da se gospodarska vprašanja, ki so danes brez dvoma najvažnejša, pravilno in točno rešujejo. Zato zahtevamo gospodarski svet, ker drugače bo še nadalje ena slaba uredba podila drugo.

Gospodarski svet potrebujemo pa tudi zato, da dobimo ono orientacijo, ki je za našo gospodarsko samostojnost potrebna. Napraviti treba gospodarski program, da vemo, kaj imamo in kaj potrebujemo, da se bo pravilno vodila gospodarska politika.

In da ta svoj cilj dosežemo, nam je potrebna solidarnost in zvestoba do svojih ustanov. Združenja so naše osnovne celice, za katerih razvoj moramo delati vsi.

»Trgovski list«, naše edino stanovsko glasilo, razpravlja o vseh vprašanjih, ki se nas tičejo, v smislu naših zahtev in zato naj ima tudi on od nas vso podporo!

Podpirajmo svoje organizacije, a dajmo jim tudi zadostna sredstva. Ne biti malenkostni, ne gledati na to, če treba plačati 10 ali 20 Din več, ker organizacije morajo imeti sredstva, če hočejo delati.

Ostati moramo solidarni, podpirati svojo organizacijo in potem bomo dosegli, da bo enkrat za vselej konec omalovaževanja trgovstva in gospodarskih stanov, ki ga danes vsi tako težko občutimo.

V tej naši solidarnosti in delu za naše organizacije je varen in zanesljiv izhod iz krize.

Viharno odobravanje je sledilo tem besedam predsednika Kavčiča. Iz srca vseh je govoril nato predsednik Gregorc, ki je v svoji zahvali za lepi referat povdaril, da bo solidarnost osnovna zapoved za vse trgovstvo.

Slučajnosti.

V temperamentnih besedah, prekinjen vedno znova in znova od odobravanja vseh, je nato g. Fabijani opisal v drastičnih primerih vse težave boja proti krošnjarstvu. Zlasti so pa sprejeli zborovalci z ogorčenjem njegovo konstatacijo, da se ni udeležil današnjega občnega zbora niti en zastopnik oblasti. Na temeljita in nad vse upravičena izjavljanja g. Fabijanija o krošnjarstvu se še povrnemo.

Ko so govorili še gg. Tičar, Lajovic in Turk, je predsednik Gregorc zaključil s primernim nagovorom letno skupščino ljubljanskega trgovstva, ki je bila zopet nova manifestacija zavednosti slovenskega trgovstva.

Opozarjamo na oglas Mednarodnega velesejma v Pragi, ki se vrši v času od 19. do 26. marca 1933.

Trgovski pevski zbor svojemu predsedniku!

Trgovski pevski zbor v Mariboru je priredil dne 26. februarja malo slavlje v počastitev dvojnega jubileja svojega predsednika, g. Weixla.

Slavlja se je poleg pevcev udeležilo več odličnih gospodov in nekaj cenjenih dam. Slavnost se je začela s petjem, nakar je g. Kumperščak kot podpredsednik pevskega zbora v zbranih besedah opisal zasluge, ki si jih je g. Weixl stekel kot predsednik zbora ter mu ob koncu svojega govora izrekel v imenu zbora iskrene čestitke z željo, da ga Bog ohrani še mnogo let. Nato mu je izročil srebrno dozo v spomin na njegov zbor.

Primarij dr. Dernovšek je v imenu zdravnikov pristržno čestital slavljenju ter se obenem pohvalno izjavil o ubranem petju, za kar gre zasluga predvsem požrtvovalnemu pevovodji Cibicu.

Za njim je povzel besedo g. Šostarič, ki je v svojem govoru posegel precej nazaj do leta 1908, v dobo, ko je jubilar začel delovati kot samostojen mož. G. Šostarič je zbranim predložil g. Weixla kot boritelja slovenske besede, kot odličnega moža za interese slovenske narodnosti in sicer takrat, ko se slovenska beseda ni smela govoriti in ko je bila samo predmet posmehovanja in kamen spodlitke.

Obenem je g. Šostarič izjavil, da je g. Weixl kljub svoji borbi za vsakdanji kruh in kljub borbi za slovensko besedo, bil vedno vesel in je vedno zelo rad pel. V njegovi družbi se je moralo peti! Končal je svoj govor s pristržno čestitko in iskreno željo, naj ga Bog še dolgo živi!

Po teh besedah se je g. Weixl zahvalil za prejeto darilo ter za čestitke in prijazne besede govornikov ter nato podaril pevskega zbora srebrno čašo kot simbol svoje ljubezni do petja in svojega zbora!

S tem je bil uradni del slovesnosti končan in razvila se je prav prijetna zabava! Pevci Weixlovega zbora se bodo vedno spominjali tega slavlja in iz tega spomina bo vedno privrela iz srca ena sama velika želja: Ohrani Bog g. Weixla še mnogo let!

Priporoča se

GREGORČ & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega šeganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavlj: GREGORČ
Zahtevajte špecijalne ponudbe!

VELIKE FINANČNE NALOGE NOVE AMERIŠKE VLADE

Novo ameriško vladno čakajo letos izredne finančne naloge. Tako postane še letos akutno izplačilo več ko polovice vsega ameriškega dolga. Dne 15. oktobra more priti do izplačila četrto posojilo svobode v višini 63 milijarde dolarjev. Možna bi tudi bila konverzija prvega posojila svobode v višini 19 milijarde dolarjev. V vsem bi morala vlada poskrbeti za izplačilo 113 milijard dolarjev, od katerih je 81 milijard kratkoročnih certifikatov.

VELETRGOVINA

kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelacina
Ljubljana

Zaloga sveže prazene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Po svetu

Brezpogodbena trgovinska razmerja med nami in Nemčijo je nastalo, ker ni hotela nemška delegacija skleniti novega trgovskega sporazuma, dokler ne pokažejo nemške volitve, kakšna bo smer nove nemške trgovinske politike.

Občni zbor Narodne banke se je vršil v nedeljo. Na občnem zboru so nekateri delničarji ostro nastopili proti politiki banke.

V procesu proti Brodarju in tovarišem je bila izrečena razsodba in so bili vsi obsojeni. Največ je dobil Brodar in sicer pol drugo leto strogega zapora, najmanj Strein, ki je bil obsojen le na 900 Din globe. Ostali so dobili od 1 meseca do 1 leta. Plačati morajo vse stroške in prizna se jim custodia honesta.

Pred državnim sodiščem v Beogradu se je pričel v ponedeljek proces proti dr. Pernarju in tovarišem.

Pri nedeljskih nemških parlamentarnih volitvah so dobili hitlerjevci 173 milijone glasov ali 44%, za 10 odstotkov več, ko pri prejšnjih volitvah. Skupno s črno-belo-rdečo koalicijo, ki je dobila 31 milijona glasov ali 8%, bo imela Hitlerjeva vlada v novem parlamentu 52 odstotkov mandatorov, od približno 684 mandatorov 340.

Druge stranke so dobile: soc. demokrati 7 milijonov ali 18%, komunisti 48 milijonov ali 12,6%, centum 43 (12,6%), bavarska ljudska stranka 12 (3%), nemška ljudska stranka 043 (1,1%), Volksdienst 038 (1%), državna stranka 033 milijonov glasov ali 0,9%. Ostanek so dobile druge manjše skupine.

Tudi pri volitvah v pruski deželni zbor si je Hitlerjeva vlada priborila večino in bo imela od 430—435 poslancev okoli 230 mandatorov in sicer 190 narodno socialističnih in 40 junkerskih.

Volitve so se vršile pod največjim pritiskom. Socialistom in komunistom je bila prepovedana sploh vsaka agitacija, celo le-

paki so jim bili konfiscirani. Radio je bil ves teden v službi vlade in dajal čisto pristranske vesti. Z ozirom na ta silen pritisk je uspeh opozicije znaten.

Do krvavih pobojev je prišlo v mnogih mestih. V Vratislavi so komunisti s streljali na nar. socialiste. Policija je dosledno nastopala v prilog nar. socialistov, tudi če so bili ti napadalci.

Vse tuje novinarje je nemška vlada izgnala, ker ji je bila neprijetna njih kontrola. Le na pritisk francoskega veleposlanika je mogel znani novinar Sauerwein ostati še v Nemčiji.

V svobodnem mestu Hamburg so izvršili nar. socialistični napadalni oddelki po odstopu župana puč in zasedli vsa javna poslopja.

Druga skupina bolgarskih zemljedelskih emigrantov pod vodstvom Koste Todorova in Aleksandra Obova se je vrnila v ponedeljek vsled amnestije na Bolgarsko. Policija je prepovedala vsake manifestacije. Pred sofijskim kolodvorom so nacionalisti napadli emigrante in 6 ranili. Vsa javnost obsoja ta sirov napad bolgarskih nacionalistov.

Predsednik Roosevelt je bil v soboto na svečan način in med velikanskim navdušenjem ogromne množice ljudstva ustoličen za predsednika Amerike.

General Plastiras je proglasil na Grškem vojaško diktaturo, ker je pri nedeljskih volitvah zmaga opozicija.

Na razorožitveni konferenci je na predlog Paula Boncourja bil sprejet kot temelj za definicijo napadalca sovjetski predlog.

Japonska ofenziva v provinci Džehol je popolnoma uspela. Japonske čete so že vkorakale v Čeugte, glavno mesto provincije. Kitajski odpor je popolnoma zlomljen.

Moratorij je proglašen po vsem ozemlju U. S. A. Vse njujorske borze so zaprte.

Izvoz zlata bo skoraj gotovo prepovedala washingtonska vlada, ker bi preveliki dvigi iz tujine naloženega zlata mogli ogroziti dolar.

Že v 24 urah

barva, pleštra in kemično snovi oblike, klobuke itd. Škrobi in svetilnika stropov, ovrtnike in manšete. Pere, sušil, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8
Telefon št. 22-73.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev za srez Radovljica ima redno letno skupščino v nedeljo, dne 26. marca 1933. ob pol 15. uri v kavarni v Radovljici. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Predložitev letnega računa. 3. Poročilo nadzorstvenega odbora. 4. Proračun za leto 1933. 5. Prememba čl. 38 združbenih pravil. 6. Slučajnosti. — Ako ob določeni uri ne bi bilo navzočih zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih članov. — Predsednik: L. Fürsager.

Obiščite avtomatični bufet D A J - D A M

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 9. marca t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg bencina, ventilov, raznih jermen, vijakov z maticami, ščetk, podkev za konje, smirkovega platna, 300 plošč lepenke, 270 plošč pločevine in kovine.

Strojni oddelak Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave 200 kg klobučevine v ploščah.

Dne 15. marca t. l. se bo vršila pri Upravi Dravske stalne vojne bolnice v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, mleka in kruha za čas od 15. marca do 15. julija t. l. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi).

(Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi.)

Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave 300 plošč železne pločevine.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 16. marca t. l. ponudbe glede dobave 1000 komadov podložnih plošč, 270 kg vijakov z maticami, 200 komadov vezi za tračnice.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 13. marca t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg tračnikov in 5000 kg olja za mazanje jamskih vozičkov; do 20. marca t. l. glede dobave 1 osovine, 230 m nosilcev, 18 plošč valjanega železa, 1000 m jeklenih vrvi, 500 m platnenih cevi in 10.000 kg kalcijevega karbida.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

ZANIMIVO IN AKTUALNO PREDAVANJE

Društvo »Pravniki« priredi v sredo, dne 8. t. m. ob pol 21. uri predavanje v restavraciji »Zvezda«, in sicer predava g. univ. prof. dr. Metod Dolenc o »Pregledu in praktičnem pomenu kaznivih dejanj iz ekonomske sfere«. Predavanje je velike važnosti zlasti za trgovce in obrtnike, pa je zato pričakovati, da se predavanja naši interesenti udeležijo v čim večjem številu.

FAKTURE SE SMEJO IZSTAVLJATI LE NA DOMAČO VALUTO

V praksi se dostikrat dogaja, da se zlasti za predmete tujega porekla izdajajo fakture na tujo valuto. To pa je nedopustno, kakor jasno sledi iz naredbe finančnega ministra, ki se glasi:

Fakturiranje blaga se v državi ne sme vršiti v tuji valuti niti ne vezati na tujo valuto, temveč se mora vršiti fakturiranje v dinarjih brez vsake klavzule. Vsaka kršitev te naredbe se kaznuje po zakonu o kazenskih sankcijah z dne 8. oktobra 1931.

Narodno gledališče v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, dne 7. marca: Zaprt.

Sreda, dne 8. marca: Gospa ministrica. Red C.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Torek, dne 7. marca: Košana. Red B.

Sreda, dne 8. marca: Baletni večer. Pia in Pino Mlakar. Red Sreda.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

19.—26. marca 1933

svetovni velesejem

na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%,
Madjarska 25%

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova c. 2

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT

PUTNIK, Gajeva ulica, za nebotičnikom

TISKARNA MERKUR

- LJUBLJANA -
GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Štev. 604/33

Oglas dražbe!

V smislu čl. 343 in 354 trgovskega zakona se bo v ponedeljek 13. marca 1933 ob 11. uri dopoldne prodalo potom javne dražbe 620 kg suhih gob!

Dražba se vrši pri skladišču v Krškem št. 25.

Županstvo občine v Krškem,

dne 4. marca 1933.

Župan: Pfeifer

Trgovci! Naročajte blago pri tverdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek — Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
Grosuplje pri Ljubljani